

NYIRI KÖZLÖNY.

Hetilap a társadalmi élet, gazdaság, ipar és kereskedelem köréből.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagy-Orosi-utca 993-ik sz. a.</p> <p>Kéziratok nem küldetnek vissza. Bérmentelen levelek csak ismert kezekről fogadtatnak el.</p>	<p>Megjelenik minden vasárnap.</p> <p>Előfizetési árak:</p> <p>helyben házhoz hordva vagy postai széküldéssel: Égész évre 4 frt. Fél évre 2 „ Évnyelendekint 1 „</p>	<p>Hirdetések díja:</p> <p>Minden 4 hasábos petit-sor vagy ennek térfoglalata egyszeri hirdetésért 5 kr., többszori hirdetésért 4 kr., minden beigtatásnál. — Bélyegdíj minden ígatusért külön 30 ujkr. Nyilttérben minden háromhasábos sor 20 ujkr.</p>
--	---	---

Adakozások a Batthyány-szoborra

Kovács Gerő 4 fr., Virányi István 1 fr., Nikielszki Sámuel 1 fr., Schák Mór 1 fr., Bodnár István 5 fr., Juhász Kálmán 50 kr., Glück Dávid 1 fr., Dráskóczy Sámuel 1 fr., Járményhért 1 fr., Blahunka József 2 fr., Gregid 1 fr., Jánóczy András 1 fr., Stern Jenő 1 fr., Winkler József 5 fr., Gombos Gusztáv 5 fr., Groák Zsigmond 1 fr., Kraloványi Mór 5 fr., Kraloványi László 5 fr., Meskó Sámuel 2 fr., Szakay Endre 1 fr., Palicz Mihály 1 fr., Kovács Mihály 1 fr., Hrabár István 1 fr., Martinyi József 1 fr., Szamuely Baruch 1 fr., Takács Alajos 1 fr., Elek Mihály 5 fr., Kovács László 1 fr., May Adolf 1 fr., Nyiri Ferencz 2 fr., Flegmann Lipót 1 fr. Összesen 60 frt 50 kr. — A 3-ik számban közzölt első kimutatással együtt 71 frt o. é.

További adakozásokat szívesen elfogad a szerkesztőség

A nyiregyháza-ungvári vaspálya.*)

A nyiregyháza-ungvári vaspálya-vonal forgalmát s lehető jövedelmét szóval üzletkört, nem szándékunk most fejtegetni, a mennyiben ez az érdekeltégek közgyűléseiben kellőleg megvitattott s a kormányhoz felterjesztett kimutatás, egysékre nézve pedig a legutóbbi 1869. szept. 21-iki közgyűlés ki nyomtatott és szétosztott jegyzőkönyvében annyira részletezve van, miszerint köztudomású ténynek kell vennünk, hogy e pálya meghozza ráfordított tőke kamatját; e szerint mint vállalat életre való.

A mennyiben pedig e pálya által nem csak Szabolcs és Ungmege, de az ungvári kincstári uradalom jövedelmesezős is kiválóan érdekelve van, emellegyva a kamatbiztosítás kérdésénél, a kormány sem lehet szűkkezü s nem gördithet akadályokat saját érdeke ellen.

Ezekben látjuk, hogy az említett pályavonal mint vállalat, elég kedvező, de midőn Szabolcs megye magatartását akarjuk mérlegelni, azt kell figyelembe vennünk: hogy mint közut, mint a megye vagyonsodásának egyik emeltyüje, szóval mint közjök, mit adhat a megyének? — E tekintetben ki kell mondannunk: hogy a nyiregyháza-ungvári vaspálya mellobbi kiépítése Szabolcs megyének különösen rétközi részére valódi életkérdés.

Itt fekszenek azon községek, melyekről a megye annyira megfelekedezett, hogy feljök vezető csinált köütat még tervben sem készítet.

Itt vannak azon községek, melyek a tiszaszabályozás előtt a legszebb marhákat tenyésztették, s melyek épen a szabályozás miatt ma már majdnem kivétel nélkül tönkre jutottak. A volt jobbágok, kik épen arra lennének hivatva, hogy nemzetiük értelmes közepostlyát szaporítsák, eladósodva, elpusztulva dohányültetés mellett nyomorognak ma ott, hol apáik a robot idején még 16—

20 darab szárvasmarhát s 6—8 lovat tartani képesek voltak. Miből könnyű megmagyarázni, miért ment néhány öreg ember a rétközlő a Bachrendszer vége felé a császárhoz, hogy a robotot visszakérjék.

Itt fekszenek azon területek, melyeket a Tisza árjától felszabadítani megkísérlették. Szándékosan nevezük „kísérletnek“ a töltesek elkesztését, mert ezek biztossága csakis a kedvező vagy kedvezőtlen időjárástól van feltételezve.

Itt nyulik el azon negyvenezer hold föld, melynek lakói legközelebb is mindenképpen részttek az árvíz miatt s hol egy 3 évi szabályozási díjjal adós birtokos legközelebb ingyen kínálta árterti kis birtokait, csak a szabályozási költség-hátrányt kérte fizetni. E szerint 12 év óta ingyen fizetett. Az ország értelmissége jobban ismeri szomorú helyzetünket, mint Szabolcs megye másik része; mert míg egyik lelkes hazai író és képviselő könyörödmányra hivta fel az országot és mint multkor a schveicziakat, szavára megyénk vizkárosultjait is hazánk minden részéből segíni igyekeznek: addig Szabolcs megye, mint a legközelebbi bizottmányi gyűlésben tapasztaltuk, vitakozik, hogy nyujtsone segédkezet a rétközi vizkárosultak megmentésére?

Szabolcs megye rétközi részére tehát a nyiregyháza-ungvári vaspálya kiépítése életkérdés, a tiszaszabályozás által megmentendő árterek csak akkor lesznek valóban gyümölcsözővé s az adó alapjává, ha ezek értéke a vasut által felemeltek s birtokosaiknak a jó közlekedés által régi vagyonságuk visszaadatik.

Nem hisszük, hogy volna megyénkben értelmes polgár, ki mind erről ne lenne meggyőződve s mégis nem tagadhajtuk, hogy egyes kiváló egyének kivételével a megye maga régi lethargiájában megmaradt; közönyösen veszi: vajjon létre jön-e, vagy mikor fog építettai az annyira fontos pálya-vonal? A legvagyonosabb birtokosok közül többen aláírtak egy pár részvényt a point d'honneur kedvéért s ebben megnyugodtak, de sem Szabolcs megyének, sem köveitnek nem jutott eszökbe felhozni az országgúlesen azt, hogy a nyiregyháza-ungvári vaspálya építése által az árvizkárosultak munkát kaphatnának s a mit a sors elvett, a becsületlen munka annyira kárpótolná, hogy népiünk nem lenne koldulni kénytelenek.

Ivánka Imre ur, midőn e tárgyban interpellatiót beadta, azt hisszük, a szegény vizkárosultakra is gondolt; talán tudomással bírt már, hogy a rétköz s ennek árvizkárosultjai, epedve várják a napot, melyen a nyiregyháza-ungvári vaspálya építése meg fog kezdetni.

Mercur.

Czikünk befejezésénél veszszük azon örvendetes hirt, hogy a képviselőház a Nyiregyháza-Ungvári vasut építéséhez szükséges anyag kiállítására 500,000 ftot megszávelt. Reméljük, hogy országgyűlésünk eme szavazata után a földmunkálatok a kedvező idő beálltával azonnal meg fognak kezdetni.

Mercur.

A nyiregyházi Kaszinó-egylet.

A nyiregyházi Kaszinó-egylet f. hó 23-án tartá évi közgyűlését, melyről ezuttal kissé bővebben kívánunk szólni, mivel ez egylet mult évi működésének eredménye több, nagyobb testületekre is alkalmazható, de nálunk még kellően nem méltányolt, nemzetgazdasági elv helyességét, bizonyítá. Tavai, midőn Kraloványi Mór ur elnöknek megválasztott, az egylet terhelve volt tetemes adóssággal, és a teljes bukáshoz közel állott. Kraloványi úr működését azzal kezdte, hogy — új adósságot csinált a testület nevében, de e kölcsönt hasznos, jövedelmező beruházásokra fektette, a helyiséget megszáporította, két új biliárdot vett, és így az egylet kiadásait nagyon növelte. Sokan kétkedve nézték az eljárást; de az évi eredmény fényesen igazolja annak helyességét. A kölcsönpénzen vett új biliárd a Kaszinó jövedelmeit tetemesen emelte, és lehetővé tette, hogy régibb tartozásait törlessze, könyvtárát szaporítsa; az egyleti tagok száma ismét az intézet emelkedése, az élvezeti tényezők szaporítása folytán 138-ról 198-ra emelkedett. Az egy évvel ezelőtt majdnem megbukott egylet most virágzik és Nyiregyháza város társadalmi életének méltó központjává lett.

Ez eredmény tehát először is igazolja azon nemzetgazdasági elv helyességét, hogy testületek eszélyesebben nem cselekedhetnek, mint ha hasznos beruházások kedvéért — kölcsönt vesznek fel. Testületekre bátrán alkalmazható eme közmondás: „Nem is úr az, a ki nem adós.“

A fönt érintett kedvező eredmény különben nem csupán a hasznos befektetés szüleménye, hanem nagyrészt az egylet közvetett jövedelmeinek (kártya és biliárd-játék) bérbeadásából származott. Testületek tehát ez eredményből azon második tanúságot méríthetik, hogy az indirect jövedelmek házi kezelése nem oly czélszerű, mint azok bérbeadása; a mi nagyon természetes, mivel testületeknek kormányzata egyrészt kissé nehékes, másrészt pedig testületek nem vonhatók oly könnyen felelősségre, mint egyes egyének.

Ajánljuk Kaszinónk elnökének, a nemzetgazdaság mai álláspontjával teljesen meg egyező eljárását egyleteink figyelmébe.

Értesítés a nyiregyházi takarékpénztár ézevi közgyűléséről.

A nyiregyházi takarékpénztár rendes évi közgyűlését f. hó 25-én immár megtartotta, — talán legelső a hazai társintézetek közül; mi csak arra mutat, hogy zárszámadásaiával gyorsan készen van, s ez, a két milliót meghaladó mult évi forgalom számhalmazainak jókora mennyisége mellett, a kezelő tisztviselőnek dicsegetésre válik.

Az igazgatósági jelentésből örömmel értesültünk, miszerint dacára annak, hogy az országos pénzváltásnak súlyát ez intézet szintén érezte, a mennyiben az 5% betételek tömegesen felmondattak, a forgalom mégis nagyobboldott; mi az utolsó két év több számtételeinek egybeazonlítása által is bebizonyul.

Az összes forgalom 1868-ban: 1.795.279 frt 73 kr. 1869-ben 2.061.243 frt 93 kr. vala,

*) T. munkatársunk e cikket ugyan a közgazdasági rovat számára, a „Nyiri Közlöny“ 3-ik számában foeltt „Közutak és a Nyiregyháza-Ungvári vaspálya“ című cikk folytatásaképp adta; a tárgy fontos és nagyérdemű voltánál fogva azonban e lapunk elején válták adandóknak. Szerk.

tehát 265,964 ftt 20 kral forgalmi többletet mutat a lefolyt év 1868-hoz képest.

A kezelési alatti vagyon 1868-ik december 31-én 657,496 ftt 73 kr., 1869. december 31-én 734,814 ftt 47 kr. volt, többlet tehát 77,317 ftt 73 kr.

Osztalék 1868-ban 15 ftt 50 kr. adott, 1869-re 16 ftt 50 kr. adatik.

A részvényesek a nyerevényen osztozkodván, nem feledeztek meg jötekyon czélokra is adományozni: először is szegénysorsu tanulok segélyezésére 200 ftt ajánlotta, mely összeg a hűfelekezetek közt aránylag lesz kiosztandó. Második helyen azon árvaokról emlékezett meg a közgyűlés, kik a helybeli nöegylet árvaaházában ápolatnak, részökre 25 ftt utalványoztatván.

Végre pedig következő hazai közcélokra követező összeget adományozott: a rokkant honvédek menházána 25 ftt, a hg. Eszterházy képtárnak a nemzet számára leendő megvásárlására 50 ftt, s gr. Batthyányi Lajosnak a nemzet nagy vértanujának állítandó emlékszóbrára 50 ftt; megjegyzendő hogy utóbbi czéla ez alkalommal meg aláírás utján is történt gyűjtés a részvényesek között.

A közönséget érdeklő további tárgya a közgyűlésnek a kezelési illeteknek 1%-al való felemelése volt; mi a betevők érdekében és a nagyobbodott kezelési költségek fedezése tekintetéből határozatilag el is fogadtatott.

Már a múlt évben is megpendített: hogy az igazgatók tiszteletdíjának meghatározása ne legyen minden közgyűlés tárgya, hanem e helyett a tiszta jövedelmeknek 5%-a nyujtassék nekik tiszteletdíj.

A közgyűlés az igazgatók állásával és az intézet érdekével összeférőbbnek találván első tisztviselőinek ekképi jutalmazását, az indítványt magáévé tette.

z+n.*)

UJDONSÁGOK.

§ A tiszavidéki vasut-társulat igazgatósága részéről f. é. február 1-től egy új szállítási árszabályzat fog életbe léptetni, mely főleg a nyiregyházi állomást érzékenyen sújtja. Ezen árszabályzat szerint ugyanis a szállítási díj Nyiregyházától Miskolczig 4, illetőleg az átviteli díjt tekintve 8 kral feljebb emeltetik, miáltal az összeköttetés a

*) Múlt évi forgalmának és mérlegvagyományának részletes kimutatását múlt számunkban már közlöttük. (Szerk.)

T Á R C Z A.

AZ EMBERISMERŐK.

A T...i egyelt közelebb tartotta meg táncvizsgalmát.

Ott voltam én is, s bátran mondhatom: e vizgalm egyike volt leglényezesebb esteimnek. Én ugyan nem táncoltam, mert olyan nehezen mozogok mint a kakukok óra ingája, hanem azért bőven kárpótolt a szelleműs nők társasága. Régen is láttam annyi sok szép nőt együtt, mint ez este. — Ott volt X. Margit is D.-ről. Legszébb volt a szépek között, de a leghíbb is. Ezt egy barátné-jától tudtam meg — kivel e vizgalmban ismerkedtem meg — s ki talán épen azért, mert kevésbbé volt szép, mint a „falu rózsája” (ez volt a szép Margit neve) irigye volt a szépek szépeinek.

„Nagyon szereti a piperét — mondá Margit barátnéja Vilma, — órahosszat ül toilette-asztala előtt, e vidéken a legdivatosabb ruhákban jár... szülei vagyonosak — aztán tudja ön... még hozzá nagyon büszke.”

Tovább is folytatta volna Vilma, — ha a szép Margit megjelenése előadásában meg nem zavarja.

Margit és Vilma kölcsönösen üdvözölték egymást, s én Vilma által be lettem mutatva a „falu rózsájának.”

„Kedves Vilmán! mond Margit — nem tennél velem egy kis sétát a terebben, azt hiszem ismerősökre találunk, jöjj! keressük fel őket. Nemde Cassius úr lovagnak lesz?!”

Meghajtám magamat s a sétát megkezdtük. Jó ideig sétáltunk a terebben fel

pesti piacczal az olcsóbb s rövidebb miskolczi-pesti vonalon tetemesen megdrágult, s azonkívül a jelentékeny kereskedelmi forgalom Gümör felé szerlelett megnehezítettett. Ezen kizárólag csakis a nyiregyházi piacot érintő s utolsó sorban a termelőkre is visszaható intézkedés ellenében, a helybeli terményesarnok választmánya a kellő lépések megindítását fogantatva vette, s jelesül városunk országgyűlési képviselője Vidliczkay urhoz felirat fog intéztetni, hogy ezen árszabályzati változtatást egy interpellatio tárgyává tegye. A csarnok részéről, helyesen felfogott hivatásához képest kifejtett igen erélyes fellépéséért elismerésünket nyilvánítjuk s nem fogunk késmi annak idejében e fontos ügy mikénti elintézését olvasóinkkal tudatni.

△ Lapunk 4-ik számában tudattuk már olvasóinkkal, hogy a helybeli volt honvédek az 1848-iki rokkant honvédek menháza javára f. é. február hó 10-én a Nagyvendögló terebén jötekonyezélu táncvizgalmat rendeznek, felhívjuk ezuttal megnyékn lelkes fiait e szent czél pártolására: felhívjuk különösen azokat is, a kik e táncvizgalmaban meg nem jelenhetnek, hogy kegyes adományaikkal — mely adományokat a rendezőség mindenkor elfogad — a nemes czélt elősegíteni sziveskedjenek. — De most vessük észre, hogy e felhívásunkra megnyéknben szükség nincs, Szabolcsmegeye lelkes fiait mindig elsősk a nemes czél iránti lelkesülésben, ezuttal is azon erős meggyözödéshben vagyunk, miszerint a szent czél méltóságához illo pártfoglalásban fog részesülni megnyéknben is.

¶ Örömmel constatáljuk, hogy a „Nyiri Közlöny” első számában foglalt „Au revoir” aláírásu czikk megtermé gyümölcsét. Egy részvénytársulat alakul ugyanis városunkban, mely egy nagyobbiszéri egyemeletes vendégfogadó építését tűzte ki feladatául. Ez épületben egyszersmind helyet foglalának a terményesarnok és a casino. A szükséges tökének nagy része már biztosítva van.

¶ Az ő felsége által szentesített izrael. congressusi szabályzat szerint az izraelitáknak újonnan kellene egyházközsegekké alakulniok, még pedig a protestanosok módjára, helyi, kerületi és országos egyházközsege. Megnyéknben e szervezkedés a congressusi szabályzat ellen folytatott oppositio által eddigéle lehetetlen volt. Örömmel értesültünk azonban, hogy a kormány által kiküldött kerületi biztos, Mandel Eduard urnak végre

s alá, de ez alatt a szép Margit, nem beszélt egyébről, mint ruháiról, madarairól, s valahányszor egy tükör előtt haladtunk el, a szép Margit mindig talált, fejékén, vagy szalagsokrára — valami igazitani valót.

A zene e közben megszöszalt s a párok helyeikre siettek.

En a restauratioba távoztam. Ott találok Ottót! egy régi keuyeres pajtásomat, kit ugy ismertem mint a leghíbb embert a föld kerekéségén.

Ez a drágalátos cimzborra lábaira volt hín, mindig feszes csizmában járt, vagy is inkább bicezeget.

Hát cimzborra! te nem táncolsz? szólítám meg Ottót.

Malheur! barátom! viszonoz Ottó. Tegnap... tudod hogy nagyon szeretek lovagolni, — lovam megbokrosodott és... no de később tánczolok.

Szegény Ottó! gondolám magamban — mennyi bajt okoz neked az a szük csizma.

Éjfélig mulattunk együtt. Szünóra után magammal voncoztam Ottót a tánczterembe. Elő haladtunk azonban pár lépést, Ottó fájdalommal felszisszent, fofájásról panaszkodott, s a terem egyik zugában helyet foglalt.

Sokan kérdeztek tőle — mi baja! Ottó azonban, kitérőleg válaszolt, csak én tudtam hogy az én piperéköz barátomnak az az átkozott szük csizma minden baja.

Barátnőmet Vilmát akartam felkeresni, egyszerre csak nevetem hallom, „Kérem Cassius úr! legyen szives egy kis eczetet, s egy pohár frís vizet hozni, Margit rosszul van, — az istenét siessen ön.” E szavakat a szép Margit mámacskája intézte hozzám, kinek kérelmét egy percz alatt teljesítém.

sikerült az első atakadás elé gördített akadályokat legyözni, és hogy már a legközelebbi napokban fogja az első kerületi gyűlést megtartani Nyiregyházán. Hazafüli örömmel üdvözöljük izr. polgártársainkat az autonomia és a képviselői rendszer utáni törekvésükben és öszintén kívánjuk, hogy az ellentétes nézetek kölcsönös engedékenységgel és testvéries méltányossággal által kiegyenlítenessék.

— Folyó hó 24-ike éjjelén Dankó nevü ittás megyei pandur, egy városi pandurt, ki által haza kísértetett volna, útközben többszörös késszúrásokkal életveszélyesen megsebesített. A gyorsan alkalmazott orvosi segélynek azonban sikerült az életveszélyt elhárítani; a megyei pandur azonnal befogatott.

Farsangi krónika.

(A nöegyleti bál.) Nincs szerencsétlenebb ember a világon, mint az újságró. Más becsületes ember, ha bál után hazajő, szépen lefelekszik és — — ábrándozik. Nekem pedig még ilyenkor kritikát kell írnom. Kritikát? — Ne féljenek hölgyeim! Nem fogom tekervényes hajfürteik művészi szerkezetét, sem ruháik fodrait bírálta tárgyává tenni, bár kegyetek a legszigorubb itészetet is bátran kiállhatját; de én részemről nem szeretek részletezni ott, hol többé kevésbé érzellem ügye forog kérdésben. Aztán haza még az ember memé lepezletlenül kimondani nézetét? Ki például a bálkirályné? határozott választ várnak nemde, e kérdésre? Feltehetnének kegyeteknek azon szokásos phrással, hogy nincsen ott királyné, a hol a társaság minden egyes tagja egy-egy koronára igényt tarthat; de kegyetek sürgetik a választást, mert csakis az egyeduralmat szeretik, inkább lemondanak hatalmukról, sem hogy abban mással osztozkodjanak. Tehát válaszszak, és nevezem meg a választottat? — Engedjék meg, nincs arra való bátorságom, nem akarom a „Nyiri Közlöny”-t megbuktatni, és tudom hogy szerkesztő barátom ennek megelőzésére elővenné piros plajbászát és kitörülne választottamnak nevét; — ezt pedig nem engedhetem.

„Igen, de a Nyiri Közlöny a közvélemény hü képviselőjének ígérkezett lenni, feleljen meg programjának.” Igazságuk van, látom, ki nem térhetek a válasz elől. Tehát felelek, megnevezem kegyeteknek. — A múlt számunkban közlött farsangi tudósításra több levélke érkezett hozzánk szép kezektől, mely-

A szép Margit csakugyan rosszul volt. — Elalélt. — Éczetes vízzel locsolgatták homlokát... s a zajra (mert ilyen esetben a mamák zajt ütnek) a mamák is összeszaladtak.

Ki kell fölne spítozt egy hang — ez azonban elmaradt mert a „falu rózsája” jobban lett.

Ez történt a terem egyik oldalán, a másik oldalon Ottó jajgatott mint a kárvalott cigány, bal lábát jobb térdére fektette, s folytonosan lógáza.

Két éltes mama közeledett felém. Susogva beszéltek, párbeszédöket azonban — éles hallérzésem levén — megértettem.

„Mondtam ugye frau schwesster! — mond az egyik — mindennek a szerelem az oka. Nezze csak azt a fiatal embert... ott a szegletben, hogy forgatja szemeit, milyen epelve tekint a kelves betegre, ő is az a fiatal leányka, régóta hívei egymásnak, a leányka mamája azonban nem akar tudni e viszonyról.

„Igazva van frau schwesster! mond a másik — Istenem! (itt nagyott sóhajtott) mikor én... valóban kárhozzatni kell a szigorú szüloket.”

„Óh! ti emberismerők — gondoltam magamban — ti ugyan nagy tökélyre vittétek az emberismeret tudományát, ti ugyan olvastátok Lavatert. Nem az itten a baj, mit ti vélték, a falu rózsájának rosszulletét, ájulását, a szük ruhaderék, ama piperéköz nek ott a szegletben minden baját a szük csizma okozta, a fájdalom sugárzott e piperéköz szemeiből, s nem az epedő tekintet. — Hívság e két lény faja s nem a szerelem.”

ben egyik is másik is kérde, hogy igaz-e, hogy a bálkirályné alatt ezt vagy azt értettem. Kegyetek tehát tudják, kit tartottam bálkirálynénak. Ugyanannak ítélem most is oda a pálmakoszort. — Remélem, hogy választásommal meg leszek elégedve.

A bál igen látogatott volt, és ha a mult bál inkább fénye, ugy ez az azt átlengő kedélyessége által tünt ki. Az iltözetek iltözesteljesek voltak bár, de nagyobbreszt egyszerűek. A füzértánc ezuttal kivételesen igen jól sikerült.

(Az apróbb piaci kereskedők vagy magyarán mondva „kofák” bálját) csak azért említjük meg e helyütt, mert kellemesen hatott ránk azon tapasztalat, hogy a civilizáltok egyik mérlege, a jobb ízlet, már e körökbe is behatott. A ki még nehány évvel ezelőtt a műveltség e fokán álló egyének feltűnése és kirívó színű iltözeteit látta, bizonyára meg volt lepve az egyszerű, egyszínű, és mondhatnók iltözlet elarúló iltözetek által. Bálkirálynéről természetesen nem szólhatunk, mivel a bál község democraticus elvei a királyság fogalmával össze nem férnek.

Folyó hó 19-én az „izr. nöegylet” által rendezett játékvizsgáló táncvizsgálat összes jövedelme 524 frt. 50 kr. és 3 arany. Ezen számadat a folytonosan érkező adakozások miatt csak ma volt bezárható.

Ezen összegből kiadásra 240 frt. 42 krt levonva maradt tiszta jövedelem: 284 frt. 8 kr. és 3 arany, mely összeg a folyó hó 25-én tartott közgyűlés határozata folytán egyenlet osztatott fel: az egylet tőkénének gyarapítására 149 frt. 48 kr.; a helybeli árva-házra 20 frt.; a helybeli kórház részére 10 frt.; a szabolicsmgyei vizkázósulat részére 20 frt.; három gyermek nevelésére 43 frt. 20 kr.; helybeli szegények segélyezésére — 58 frt. 80 kr.

Hogy a fennebb részletezett eredményt elértek, azon körülménynek is tulajdonítható hogy több nemeslelkű embertárs, áthatva azon szent céll által, melyet együtlenül magának kítűzött, — felülfizetéssel szaporította bálunk jövedelmét. Nevezetesen: Fried Jakab úr 1 arany és 1 frt. 80 kr.; Klaar Dávid úr Tétről 1 arany, Bekér Adám úr 10 frt. Stern Emanuel, Bleuer Mór, Bertalan Rezső, Mandel Albert úrak 6 frt. Dr. Heumann ügyvéd úr 5 frt. 50 kr.; Istványi Nándor, Groak Zsigmond, Reich Mór, Sza-

mely Lajos, Glück Dávid, Mandel Leopold, Zichermann Emanuel, Tóth János, Gredig és Teszter, Kradovánszky Mór, Engländer Miska Orosról, Lichtblau Moricz urak és Merle Sarolta asszonyság 5 frt. Bleuer Leopold, Pavlovits Inre, Vidliczky József urak 4 frt. Bleuer Béla, Bleuer Lajos, Szedlárk, Mandel Sándor, Schwarz Dávid, Dr. Baruch Mór, Krámer Albert, száados Elek Gusztáv urak 3 frt. 50 kr.; Járményhért, Hoffmann Adolf, Kovács László urak 3 frt.; Hönes Edéné, Dráskócziné asszonyságok, Klein N. Apagyrol, Silberstein Laczi, Galánfi Dániel, Heumann Sándor (Csemerényről) urak 2 frt.; Szakay Endre, Haas Mór, Dobay Sándor, Klaar Dezső, Schullhoff Mihály urak 1 frt. 50 kr.; Flegmann Lipót, Klein Adolf, Dr. Flegmann, Czincz Ignác, ifju Pick, Szamueli Baruch, Klaar Aron, S. Mór, Schák Mór, Fischer, Mandel Abraham, Szamueli Aurel, Fisch Sámuel, Friedliber Sámuel, Czukor Henrik, Korányi Inre, Bodnár István, Reichmann Sámuel, Reich Béni, Feldheim N. Dr. Grünbaum, Steinhard, (Apagyrol) Zichermann Jakab urak 1 frt.; Fehér Inre, Pick Vilmos, ifju Glück, Goldschmid, főhad. Petrás, Illincz, S. N., Bencs László, Braun tanár, Landauer, Weisz Samu, Elek Mihály, alezredes Rezsich, Reichmann Mór, Niszky, Wulfert, Mathacidesz Gusztáv, hadnagy Bobik, Goldberger, Hollender, Schvarex, Kovács Gerő, Meskő Pál, Bartholomaeidesz János, Blahunka József, három katonatiszt, Kubassy, Krasznay Gábor, Domján Sámuel, őrnagy Slavik, főhadnagy Horder, Bloch urak 50 krtal. Fogadják adományaiért az egylet nevében hálás köszönetünket.

Nem mulasztjuk el az alkalommal azon fíradhatatlan buzgóágért és szíves közreműködésért, melyet a rendező urak általán tanúsítottak, nem különben kik a pénztárnál az egylet nevében közreműködtek — hálás köszönetünket nyújtani.

Kelt Nyiregyházán, 1870. január 26-án.

Stern Mathild Flegmann Mária
elnök. pénztárnok.

NYILVÁNOS KÖSZÖNET.

A helybeli izr. nöegylet f. hó 19-én tartott vizsgálmának jövedelméből 20 frt. továbbá a helybeli ifju szücsmesterek által f. hó 22-én rendezett táncvizsgálat bevételéből 10 frt. adván át a helybeli árva-ház javára; alólírott kedves kötelességének ismeri a kegyes adományokat az egylet nevében hálásan megköszöni.

Nyiregyháza, 1870. jan. 28.

Galánfy Lajos
együleti jegyző.

M e g h í v á s .

Tanfolygoló úr hivatalos tudósítása szerint a szabolicsmgyei iskolatánács febr. 14-én fog közgyűlést tartani N.-Kállóban a megyeház nagy termében. A népköztartási törvény értelmében a tanács ülésé nyilvánosak levén, van szerencsém a nagy közönséget értesíteni, miszerint mint hallgatóság szívesen láttnak. Elnöki megbízásból

dr. Baruch Mór
a szabolicsmgyei tankerületi
iskolatanács jegyzője.

KÖZGAZDÁSZAT.

Nyiregyháza, január 30.

A „Tiszavidék” f. é. 4-ik számában a helybeli bank ügyvivője válaszol e lapok múlt számában a bank negyedévi működésének kimutatása tárgyában közzétett észrevételeimre.

Az ügyvivőnek szokásos sértegető morda által nem sikerült tárgyilagos czáfolatáimat megerősíteni s kimutatása helyességét kideríteni, s így továbbra is ragaszkodnom kell előbbi nézetemhez, hogy t. i. a feltüntetett 1 frtnyi osztalék a kimutatás által nem igazolhatik, s kénytelen vagyok kijelenteni, hogy a felvilágosító válasz sem oszlathatta el a kimutatás helyes volta iránt eloadott kéteyleimet.

Feltéve azonban a kimutatás helyességét, ennek alapján sem nyújtható a részvényesnek 1 frt. osztalékul.

Ugyanis a kimutatás bevételi rovatának b) és c) tételét szerint a jövedelem 2855.96 teszen, — a kiadások pedig a c) d) és f) tételek szerint 1026.22

téhat 1829.74

mutatkozik jövedelemként, — mely maradványból a felszerelési költség 10 év alatti törlesztésének megfelelő negyedévi hányad vagyis 1600 frtnak 2% azaz 40.—

levonatván, csak 1789.74

marad tiszta haszonként.

Ezen haszonból az alapsz. 76. §-a szerint leván 5% befizetett 60,000 frt után 5% előosztalékként, mi negyedévre teszen 750.—

A fennmaradó 1039.74

krből levonandó 10% tartalékalpra 103.97

8% igazgatósági illeték 83.17

mely után 852.60

s hozzáadva a fenti előosztalékokat 750.—

Összesen 1602.60

marad osztalékként. — mely összeg 2,000 db részvény után 1 forintnyi osztalékok nem nyujt.

A mi bebizonyítandó volt.

A bank üzleti könyveibe betekintést nem vettem s észrevételeim alapjául csak a közzétett kimutatás szolgált, mely a számvizsgáló bizottság szokásos hitelesítési záradékát nélküli s már ezen kellék hiányánál fogva sem tarthat igényt egy reudes kimutatás elnevezésére, mert abból az sem tünik ki: vajjon a kimutatás a könyvekkel csakugyan megegyezik-e vagy sem.

Különbön is egy kereskedelmi kimutatás csak száraz kivonata az üzleti könyveknek s csak a számtételek egyszerű közzétételére szorítkozik, mely ha kellően szerkesztetik, az osztalék kiszámítására elégséges s nem szorul helytelen fejtegetések kíséretére, melyekkel az ügyvívő kimutatását el-látni jónak látta, okoskodása által pótolni kívánván kimutatásának hiányát.

A felvilágosításból azt vettem ki, hogy a kimutatási bevétel rovatában e) és f) alatt felhozott tételek visszleszámításból erednek, — mely eluevezés a kimutatásban elő nem fordul, s abból annál kevésbé következethető, mivel a visszleszámítási bevételnek a kiadási rovatban egy hasonnemű kamattételnek kellene megfelelni, mely utóbbi pedig a kimutatásban hasonlólág fel nem található.

De ha ezen a felvilágosításban érintett visszleszámítási bevétel elfogadnánk is, — a kamatjövdelemként kitiüntetett 2812 frt 14 krt okadatoltnak nem találom.

Mert tekintve, hogy a bank 9%-ra értékesíti tőkét, — a kimutatott 2818 frt 14 krt 3 havi kamatjövdelem körülbelül 125,000 frtnyi forgalmat tétel fel; már pedig a bank maga a kimutatás szerint csak 95,063 frt 96 krt forgalmat mutatott fel és ez összegből csak a befizetett 60,000 frt értékesített 9%-ra, a betételek és visszleszámítások által bejött összeg ugyancsak a közlött felvilágosítások nyomán 2—3%-ot jövedelmezett.

Hogy ezek után miként lehetett 2818 frt 14 krt kamatjövdelemre szert tenni, — holott az annak megfelelő tőkeforgalom kimutatva sincsen — azt felgöni képes nem vagyok, s ezen tételt tehát továbbra is tévedésen alapulónak kell tartanom.

Hogy az észrevételekben felhozott takarékpénztári kamatok alapítási költséget képeznek, az ugyan a kimutatásból ki nem tünt, — jelenleg azonban legalább tudjuk, hogy minő összegre rug az alapítási költség t. i. a kérdéses 825.01

a részvényenkint fizetett 50 kr. díj 1000.—

s a kimutatásban felhozott 153.35

Összesen téhat 1978.36

Végre tudomásul veszem, hogy ügyvívő ur maga is bevallja, miszerint azon állításom helyes volt, hogy a kimutatásban előhozott 1600 frtnyi felszerelés az osztalékok kivül csakis tíz év alatti 10% részlettörlesztések után képezendő a társulat vagyonát.

Nagyobb szakavatottság s pedanteria és csekélyebb pongyolóság a kimutatások szer-

Ottótól tudom, hogy ő a szép Margitot nem is ismeri.

A szép Margit egészen jobban lett. A zene újból megharsant, s a „falu rózsája” ájúlása után még kecsesebben lejtett egy katonai tisztkarjain, mint az előtt.

Ottót magára hagyva, a tömeg közé vegyültem, s kit láttak szemeim, az én kedves dulcineámat, lelkeskedtem, piktörömat, ki olyan csufosan üzött ki szobájából a népszámlálás alkalmával.

Egy tapaczierr karjain himbálta magát az Isten adta! férj és feleség voltak már.

Szemekink találkozottak . . . és óh! az az ügyes kacsó, mely annyira tőkélyre vitte a művészetet egy fricskát küldött felém, aztán ujacsakjával reám mutatva, így szólott a tapaczierrhez, „Dolfikám! schau nur... ott van Cassius.”

Nekem se kellett több, szaladtam a ruháimba, magamra kaptam subámat, luza kotródtam, lefeküdtem s aludtam reggelig.

Reggel azt kérde a feleségem, hogy mit álmodtam?!

Nem álmodtam én semmit édes anygól! aludtam mint a tej. De miért e kérdés?

Aztán elmondta az én kedves oldalbordám, hogy az alatt a pár óra alatt mig aludtam, mindig valami „művésznővel” „tapaczierrrel” foglalkoztam, eczetet, vizet, szép Margitot, Ottót, szük ruhát, feszes csizmet emlegettem.

Nagyt nevettem s elmondtam kis feleségemnek ezt a bálí jelenetet, melyet leirtam, s a melyet a „Nyiri Közlöny” nyájias olvasója, türelemmel végig olvasott.

Cassius.

